

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar och lag om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar. Lagen ska innehålla de kompletterande nationella bestämmelser om central myndighet och om flerspråkiga standardformulär som tillämpningen av förordningen förutsätter. Dessutom föreslås det att en bestämmelse som hänvisar till förordningen tas in i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster.

Lagarna avses träda i kraft den 16 februari 2019, då förordningen ska tillämpas fullt ut.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
1.1 Förordning om framläggande av vissa officiella handlingar	3
1.2 Centralt innehåll	3
Tillämpningsområde och syfte	3
Översättningar och flerspråkiga standardformulär	4
Begäran om information och administrativt samarbete	5
Förhållande till internationella konventioner, avtal och överenskommelser	6
Tillämpningen av förordningen	6
2 NULÄGE	6
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
3.1 Central myndighet	7
3.2 Språket i handlingar samt standardformulär	8
3.3 Priset på standardformulär	8
3.4 Förhållande till internationella överenskommelser	8
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
4.1 Ekonomiska konsekvenser	9
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	9
4.3 Konsekvenser för medborgarna	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1.1 Lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar	11
1.2 Lag om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster	11
2 IKRAFTTRÄDANDE	11
LAGFÖRSLAG	13
1. Lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar	13
2. Lag om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster	14
BILAGA	15
PARALLELLTEXT	15
2. Lag om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster	15

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

1.1 Förordning om framläggande av vissa officiella handlingar

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, nedan *förordningen*, antogs den 6 juli 2016. Förordningens syfte är att minska den rättsliga osäkerhet, de kostnader och de långdragna förfaranden som orsakas av formaliteterna i samband med godtagande av handlingar.

I förordningen är det fråga om att minska de administrativa formaliteterna i samband med godtagandet av vissa officiella handlingar utfärdade av myndigheter i medlemsstaterna i gränsoverskridande situationer. En officiell handling som omfattas av förordningens tillämpningsområde ska godtas utan legalisering eller motsvarande förfaranden, utan en s.k. apostille, när handlingen läggs fram för en myndighet i en annan medlemsstat. Myndigheterna får inte heller kräva parallellt uppvisande av originalet av handlingen och dess bestyrkta kopia. I förordningen fastställs det dessutom flerspråkiga standardformulär som ska fogas till vissa officiella handlingar. Formulären används för att underlätta översättningen. Förordningen gäller inte erkännande av handlingars rättsverkan mellan medlemsstaterna.

Mellan medlemsstaterna inrättas ett system för administrativt samarbete som bygger på de centrala myndigheter som medlemsstaterna utser. De centrala myndigheternas uppgift är att tillhandahålla hjälp när myndigheterna framställer en begäran om information. En begäran om information får göras, när myndigheten hyser rimliga tvivel om äktheten i den handling som lagts fram för den. Syftet med detta arrangemang är att förebygga bedrägerier och förfalskning i samband med handlingar.

Europaparlamentets och rådets förordning gäller som sådan, och den får inte förklaras eller preciseras genom nationella bestämmelser. Förordningen får inte heller skrivas om eller på något annat sätt tas med i den nationella lagstiftningen. Tillämpningen av förordningen kan dock förutsätta kompletterande lagstiftning.

I det skede då förordningen bereddes överlämnade statsrådet en U-skrivelse 30/2013 rd och en kompletterande skrivelse till riksdagen. Lagutskottet har avgivit utlåtandena LaUU 17/2013 rd och LaUU 20/2014 rd om utkastet till förordning.

1.2 Centralt innehåll

Tillämpningsområde och syfte

Förordningen är tillämplig på officiella handlingar utfärdade av myndigheterna i en medlemsstat i enlighet med dess nationella rätt vilka ska läggas fram för myndigheterna i en annan medlemsstat och vilkas främsta syfte är att fastställa ett eller flera av följande fakta: födelse, att en person är i livet, dödsfall, namn, äktenskap (inklusive behörighet att ingå äktenskap och civilstånd), registrerat partnerskap (inklusive behörighet att ingå registrerat partnerskap och status som varande i ett registrerat partnerskap), föräldraskap, adoption, hemvist och/eller bostadsort, medborgarskap, samt avsaknad av noteringar i kriminalregister (artikel 2.1).

Förordningen gäller även officiella handlingar som kan krävas av unionsmedborgare när de vill rösta eller kandidera i val till Europaparlamentet eller kommunala val i den medlemsstat där de är bosatta men inte är medborgare (artikel 2.2).

Förordningen gäller inte handlingar utfärdade av myndigheterna i ett tredjeland eller bestyrkta kopior av handlingarna i fråga som gjorts av en myndighet i en medlemsstat (artikel 2.3). Förordningen gäller inte heller erkännandet i en medlemsstat av rättsverkan när det gäller innehållet i officiella handlingar utfärdade av myndigheterna i en annan medlemsstat (artikel 2.4).

Med officiella handlingar avses i förordningen för det första handlingar som härrör från en myndighet eller en tjänsteman tillhörande domstolsväsendet i en medlemsstat, inklusive handlingar som härrör från åklagarväsendet, en domstolstjänsteman eller en stämningsman (huissier de justice). Med officiella handlingar avses också administrativa handlingar, notariella handlingar samt officiella intyg anbringade på handlingar som undertecknats av en privatperson, såsom officiella intyg om registreringen av en handling eller dess existens vid ett visst datum samt officiella autentiseringar eller notariell autentisering av namnunderskrift. Med officiella handlingar avses dessutom handlingar upprättade i tjänsten av diplomatiska eller konsulära tjänstemän i en medlemsstat, oberoende av på vilken stats territorium, när sådana handlingar måste läggas fram inom en annan medlemsstats territorium eller för en annan medlemsstats diplomatiska eller konsulära tjänstemän på en tredjestats territorium (artikel 3.1).

Enligt artikel 4 ska officiella handlingar som omfattas av förordningen och bestyrkta kopior av dessa undantas från alla former av legalisering och liknande förfaranden. Det får således inte krävas att dessa handlingar ska åtföljas av apostille.

Översättningar och flerspråkiga standardformulär

Kapitel III i förordningen innehåller bestämmelser om förenkling av andra förfaranden som rör översättningar och flerspråkiga standardformulär. En översättning ska enligt förordningen inte krävas om officiella handlingar är avfattade på det officiella språket i den medlemsstat där handlingen läggs fram eller på något annat språk som medlemsstaten uttryckligen har godtagit (artikel 6.1 a).

En översättning krävs inte heller när handlingar åtföljs av ett flerspråkigt standardformulär och den myndighet för vilken handlingen läggs fram anser att den information som finns i det flerspråkiga formuläret är tillräcklig för att behandla handlingen (artikel 6.1 b). Ett flerspråkigt standardformulär kan fogas till officiella handlingar gällande födelse, att en person är i livet, dödsfall, äktenskap (inbegripet behörighet att ingå äktenskap och civilstånd), registrerat partnerskap (inbegripet behörighet att ingå registrerat partnerskap och status som varande i ett registrerat partnerskap), hemvist och/eller bostadsort samt avsaknad av noteringar i kriminalregister (artikel 7.1). Medlemsstaten ska meddela kommissionen till vilka officiella handlingar standardformulär kan fogas (artikel 24.1). De flerspråkiga standardformulären ska användas endast som ett översättningsstöd och ska inte ha någon självständig rättsverkan (artikel 8.1).

Enligt förordningen ska dessutom en auktoriserad översättning som är gjord av en person som är behörig i enlighet med nationell rätt i en medlemsstat godtas i alla medlemsstater (artikel 6.2).

I de flerspråkiga standardformulären finns en standardiserad del som bl.a. innehåller standardformulärets titel, den rättsliga grunden för utfärdandet av standardformuläret, angivande av den medlemsstat där standardformuläret utfärdas, ett antal standardiserade uppgiftsrubriker och deras kodnummer samt en ruta för undertecknande. I standardformulären ingår i tillämpliga fall också en icke standardiserad del med de landspecifika uppgiftsrubriker som är av-

sedda att återge innehållet i den officiella handling till vilken det flerspråkiga standardformuläret ska fogas (artikel 9).

Det flerspråkiga standardformuläret ska ifyllas av den utfärdande myndigheten på medlemsstatens officiella språk (artikel 10.1). Standarddelen och de landsspecifika uppgiftsrubrikerna för de flerspråkiga standardformulären ska finnas både på det officiella språket i den medlemsstat i vilket det flerspråkiga standardformuläret utfärdas och på det officiella språket i den medlemsstat där den officiella handling till vilken det flerspråkiga standardformuläret fogas ska läggas fram. Om medlemsstaten har flera officiella språk, ska uppgifterna i fråga finnas på det officiella språket eller ett av de officiella språken på den ort där det flerspråkiga standardformuläret utfärdas och på det officiella språket eller ett av de officiella språken på den ort där den officiella handling till vilken det flerspråkiga standardformuläret fogas ska läggas fram (artikel 10.2).

Begäran om information och administrativt samarbete

Kapitel IV i förordningen innehåller bestämmelser om begäran om information och administrativt samarbete.

På förmedling av begäran om information och på utförande av de centrala myndigheternas uppgifter används det informationssystem för den inre marknaden (Internal Market Information System, nedan *IMI*) som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 (artikel 13).

Om de myndigheter för vilka en officiell handling eller dess bestyrkta kopia läggs fram hyser rimliga tvivel angående handlingens äkthet, ska de vidta de åtgärder som anges i artikel 14 för att skingra sina tvivel. Först ska myndigheterna kontrollera tillgängliga mallar för handlingar via IMI:s arkiv. Om tvivel kvarstår efter det, ska myndigheterna lämna in en begäran om information genom IMI till den myndighet som utfärdade handlingen eller till den relevanta centrala myndigheten.

Rimligt tvivel angående den officiella handlingens eller dess bestyrkta kopias äkthet kan i synnerhet gälla underskriftens äkthet, den egenskap vari den som undertecknat handlingen har uppträtt, sigillens eller stämpelns äkthet eller tecken på att en handling kan ha förfalskats eller ha varit föremål för otillåtna ändringar (artikel 14.2).

I en begäran om information enligt artikeln ska det anges på vilka grunder den lämnas in. Begäran ska åtföljas av en kopia av den berörda officiella handlingen eller dess bestyrkta kopia. Begäran och eventuella svar på den ska inte vara föremål för någon avgift (artikel 14.3 och 14.4).

Myndigheterna ska besvara begäran om information inom kortast möjliga tidsperiod och under alla omständigheter inom en period som inte får överstiga fem arbetsdagar. Om begäran har sänds via den centrala myndigheten, ska den behandlas inom en period som inte får överstiga tio arbetsdagar. Om tidsfristerna inte kan respekteras, ska i undantagsfall den mottagande myndigheten och den begärande myndigheten enas om en förlängning av tidsfristen (artikel 14.5). Om den officiella handlingens eller dess bestyrkta kopias äkthet inte bekräftas, ska den begärande myndigheten inte ha skyldighet att behandla handlingarna (artikel 14.6).

För tillämpningen av förordningen ska varje medlemsstat utse minst en central myndighet (artikel 15.1). De centrala myndigheterna ska tillhandahålla stöd i samband med begäran om information. De ska i synnerhet överföra, ta emot och vid behov besvara begäran om information och tillhandahålla all information som behövs när det gäller denna begäran (artikel 16).

Förhållande till internationella konventioner, avtal och överenskommelser

Förordningen påverkar inte tillämpningen av internationella konventioner i vilka en eller flera medlemsstater är part när förordningen antas och som gäller frågor som omfattas av förordningen (artikel 19.1). Trots detta ska förordningen, i förhållande till de frågor den är tillämplig på och i den utsträckning som föreskrivs i den, ha företräde framför andra bestämmelser i bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser som ingåtts av medlemsstaterna i förbindelserna mellan de medlemsstater som är parter i dessa (artikel 19.2).

Förordningen ska inte hindra medlemsstaterna från att förhandla om, ingå, ansluta sig till, ändra eller tillämpa internationella avtal och överenskommelser med tredjestater när det gäller legalisering eller liknande förfaranden för officiella handlingar avseende ämnen som omfattas av förordningens tillämpningsområde, vilka utfärdas av medlemsstaternas eller tredjeländers myndigheter och används i förbindelserna mellan medlemsstaterna och berörda tredjeländer. Förordningen ska inte heller hindra medlemsstaterna från att besluta om godtagande av nya avtalsslutande parter anslutning till sådana avtal och överenskommelser i vilka en eller flera medlemsstater är parter eller kan besluta om att bli parter (artikel 19.4).

Enligt skäl 4 i ingressen bör det system som föreskrivs i förordningen inte påverka personers möjlighet att, om de så önskar, fortsätta att dra nytta av andra system som undantar officiella handlingar från krav på legalisering eller liknande förfaranden och som är tillämpliga mellan medlemsstaterna. Förordningen bör framför allt ses som ett separat och oberoende instrument i förhållande till apostillekonventionen. Enligt skäl 5 i ingressen bör samexistens mellan det system som föreskrivs i förordningen och andra system som är tillämpliga mellan medlemsstaterna garanteras. Förordningen bör emellertid inte hindra medlemsstater från att utfärda apostille om en person väljer att begära en sådan, även om det inte är möjligt för medlemsstaternas myndigheter att kräva apostille när en person förelägger dem en officiell handling som omfattas av förordningen och som är utfärdad i en annan medlemsstat. Vidare bör förordningen inte hindra en person från att i en medlemsstat använda apostille som utfärdats i en annan medlemsstat. Detta innebär att apostillekonventionen fortfarande skulle kunna användas, på en persons begäran, i förbindelser mellan medlemsstater. Om en person begär apostille på en officiell handling som omfattas av förordningen, bör dock de utfärdande nationella myndigheterna informera personen om att det inte längre krävs apostille om personen avser lägga fram handlingen i en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör under alla omständigheter göra denna information tillgänglig via något lämpligt medel.

Tillämpningen av förordningen

Förordningen ska tillämpas från och med den 16 februari 2019. Artikel 22, som gäller centrala myndigheter, och artikel 24.1, som gäller information som medlemsstaterna ska lämna kommissionen, ska tillämpas från och med den 16 augusti 2018 (artikel 27.2).

2 Nuläge

Finland har anslutit sig till den i Haag 1961 ingångna konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar (FördrS 45—46/1985, nedan *apostillekonventionen*). Enligt artikel 2 i apostillekonventionen avstår varje fördragsslutande stat från att kräva legalisation av handling som ska företes på dess område och varpå konventionen är tillämplig. Med legalisation avses i apostillekonventionen en sådan åtgärd varigenom diplomatisk eller konsulär tjänsteman företrädande den stat, på vars område handlingen ska företes, intygar en namnunderskrifts riktighet, den egenskap vari den som undertecknat handlingen uppträtt samt, i förekommande fall, äktheten hos sigill eller stämpel som åsatts handlingen. Enligt artikel 3 stycke 1 i apostillekonventionen består den enda åtgärd som får föreskrivas för att intyga

namnunderskrifts riktighet, den egenskap vari den som undertecknat handlingen uppträtt samt, i förekommande fall, äktheten hos sigill eller stämpel som åsatts handlingen, i åsättande av ett intyg enligt artikel 4 av behörig myndighet i den stat varifrån handlingen härrör. Som bilaga till apostillekonventionen finns ett formulär för intyg, som kallas apostille.

Med allmänna handlingar avses i apostillekonventionen bl.a. administrativ myndighets handlingar, som t.ex. inbegriper av myndigheter utfärdade intyg och utdrag ur det nationella befolkningsregistret. Behöriga myndigheter att utfärda apostille i Finland är magistraterna, där de utfärdas av notarius publicus. Samtliga medlemsstater i Europeiska unionen har anslutit sig till apostillekonventionen, vilket innebär att detta förfarande, som är enklare än legalisering, för närvarande kan användas mellan alla EU-länder.

Finland har ingått ett avtal med Estland om slopande av kravet på legalisering av civilståndshandlingar (FördrS 37/2012). Dess syfte är att göra livet enklare för de finska och estniska medborgare som flyttar från den ena avtalsslutande staten till den andra eller som av någon annan orsak behöver visa upp ett intyg eller utdrag ur det egna landets nationella befolkningsregister för en myndighet i den andra avtalsslutande staten. På grund av avtalet behöver apostille enligt apostillekonventionen inte fogas till ett engelskspråkigt intyg eller utdrag innehållande befolkningsregisteruppgifter som företes för myndigheter i den andra avtalsslutande staten. Avtalet innehåller också ett system med centralmyndighet. Centralmyndighet i Finland är Befolkningsregistercentralen.

Mellan de nordiska länderna finns det dessutom en överenskommelse om folkbokföring (FördrS 95—96/2006), enligt vilken befolkningsregisteruppgifter om en person som flyttar från en avtalsslutande stat till en annan av dessa stater förmedlas från myndigheten i utflyttningsstaten direkt till befolkningsregistret i inflyttningsstaten. Bestämmelserna i förordningen inverkar inte på tillämpningen av överenskommelsen.

I 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) finns det bestämmelser om kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet. Det föreskrivs där att om uppgifter som anmälts för registrering i befolkningsdatasystemet grundar sig på en utländsk handling, får på basis av handlingen som offentligt tillförlitliga uppgifter registreras endast de uppgifter vars tillförlitlighet har kontrollerats med hjälp av en officiell handling i original eller en tillförlitligt styrkt kopia av den eller de uppgifter vars tillförlitlighet tidigare har fastställts i ett finländskt domstols- eller förvaltningsförfarande. Enligt paragrafen ska en handling som avses här vara legaliserad eller åtföljas av ett intyg om dess ursprung som utfärdats av en behörig myndighet i staten i fråga, om inte något annat följer av fullgörandet av skyldigheter enligt internationella avtal som är bindande för Finland. Den som visar upp en utländsk handling ska vid behov se till att handlingen översätts till finska eller svenska och legaliseras. Magistraten kan vid behov begära ett utlåtande av utrikesministeriet, Migrationsverket eller en polismyndighet om huruvida en handling som avses ovan är äkta och tillförlitlig.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Central myndighet

Med beaktande av förordningens tillämpningsområde lämpar sig Befolkningsregistercentralen bäst som sådan central myndighet som anges i artikel 15.1 i förordningen. Befolkningsregistercentralen upprätthåller ett befolkningsdatasystem, ur vilket största delen av de handlingar som omfattas av förordningens tillämpningsområde kan fås, med undantag för straffregisterutdrag. Befolkningsregistercentralen har varit central myndighet också i avtalet mellan Finland och Estland om slopande av kravet på legalisering av civilståndshandlingar.

Förordningen gör det möjligt att utse två centrala myndigheter, men detta skulle kunna bli besvärligt med tanke på den sändande myndigheten, och dessutom förorsaka dröjsmål vid begäran om information. Följaktligen förslås det att endast en central myndighet ska utses.

3.2 Språket i handlingar samt standardformulär

I artikel 24.1 i förordningen föreskrivs det om information som medlemsstaterna ska meddela kommissionen. Kommissionen ska bl.a. informeras om vilka språk medlemsstaterna kan godta för de officiella handlingar som ska läggas fram för deras myndigheter. Enligt förslaget ska dessa språk vara finska och svenska. Handlingar ska enligt förordningen kunna godtas också på andra språk än medlemsstatens officiella språk, om medlemsstaten meddelar så. Även om många myndigheter i Finland kan godta också en engelskspråkig handling, förefaller det inte ändamålsenligt att ålägga myndigheterna att godta alla de utländska handlingar som omfattas av förordningens tillämpningsområde också på engelska. Att begränsa de godtagbara språken till finska och svenska är motiverat också av den anledningen att sådana handlingar som omfattas av förordningens tillämpningsområde kan läggas fram för ett stort antal myndigheter och i väldigt olika sammanhang.

Kommissionen ska också informeras om vilka handlingar inom förordningens tillämpningsområde som kan åtföljas av ett flerspråkigt standardformulär. Handlingar som omfattas av förordningens tillämpningsområde är bl.a. utdrag ur befolkningsdatasystemet, ämbetsbevis som församlingar utfärdar, straffregisterutdrag, enligt vilket personen i fråga inte har antecknats i straffregistret, samt i vissa situationer också en domstols avgörande. Enligt förslaget ska ett flerspråkigt standardformulär kunna fogas till handlingar som magistraten utfärdar på basis av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, samt till straffregisterutdrag där noteringar saknas. Att foga ett standardformulär till de ämbetsbevis som församlingarna utfärdar eller till domstolarnas avgöranden skulle inte vara ändamålsenligt, eftersom formen på dessa handlingar varierar. För att formulär ska kunna användas måste de handlingar som de fogas till ha en viss grad av standardiserad form. Dessutom hålls systemkostnaderna under kontroll när tekniska ändringar görs endast i Befolkningsregistercentralens och Rättsregistercentralens informationssystem.

3.3 Priset på standardformulär

Enligt artikel 11 i förordningen får priset på ett standardformulär inte överstiga produktionskostnaden för standardformuläret eller den handling till vilken formuläret fogas, beroende på vilken som är lägst. För närvarande kostar ett utdrag ur befolkningsdatasystemet (ämbetsbevis eller hemortsintyg) 9 euro och ett manuellt utdrag 30 euro. Ett straffregisterutdrag kostar 12 euro. Apostille kostar för sin del för närvarande 13 euro. Priset på ett standardformulär enligt förordningen ska fastställas i förordningar som utfärdas med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

3.4 Förhållande till internationella överenskommelser

Förordningen utgör inget hinder för att tillämpa avtalet mellan Finland och Estland om slopande av kravet på legalisering av civilståndshandlingar. De finska och estniska myndigheterna kan avtala om ett ändamålsenligt förfarande, och saken kräver inte lagstiftningsåtgärder.

Förordningen inverkar inte på tillämpningen av den nordiska överenskommelsen om folkbokföring.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Avsikten är att det standardformulär som gäller straffregisterutdrag ska integreras i Rättsregistercentralens informationssystem. Enligt en kostnadsberäkning som gjorts av Rättsregistercentralen kostar detta omkring 14 000 euro.

Avsikten är att de standardformulär som gäller befolkningsdata ska integreras i tjänsten VTJ-kysely, som produceras av Befolkningsregistercentralen. Enligt en kostnadsberäkning som gjorts av Befolkningsregistercentralen kommer denna formulärteknik i befolkningsdatasystemet att kosta ca 21 000 euro.

Begäranden om information och samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller utbyte av bästa praxis sysselsätter i någon mån den centrala myndigheten, vilket kräver extra resurser. Enligt en bedömning kommer det att behövas ett halvt årsverke för att sköta de uppgifter som enligt förordningen ankommer på den centrala myndigheten.

De inkomster som inflyter till magistraterna kan på grund av standardformulären antas hålla sig på samma nivå som för närvarande.

De kostnader som förorsakas justitieministeriets och finansministeriets förvaltningsområde av de ändringar som avses i propositionen täcks inom ramen för rambesluten för statsfinanserna och anslagen och antalet årsverken i statsbudgeten.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Tillämpningen av förordningen innebär att en handling som utfärdats i en annan medlemsstat och omfattas av förordningens tillämpningsområde ska godtas i Finland utan apostille. På samma sätt godtas motsvarande finska handlingar som sådana i de andra medlemsstaterna. Detta minskar i någon mån arbetet för notarius publicus som utfärdar apostille i magistraterna. Å andra sidan är utfärdande av standardformulär en ny uppgift för magistraterna, och magistraternas arbete kan därför antas hålla sig på samma nivå som för närvarande. Det finns ingen statistik över hur stor andel apostille som gäller sådana handlingar som faller inom förordningens tillämpningsområde och som läggs fram för en annan medlemsstats myndigheter.

Även för Rättsregistercentralen innebär det en ny uppgift att utfärda standardformulär i enlighet med förordningen. Den nya uppgiften bör å andra sidan inte anses särskilt betydande med tanke på ökad arbetsmängd, eftersom avsikten är att integrera standardformulären i det existerande informationssystemet, från vilket såväl de handlingar som avses i förordningen som de standardformulär som fogas till dem ska kunna utfärdas samtidigt.

Förordningen förutsätter att det utses en central myndighet i Finland för att sköta de begäranden om information som anges i förordningen. Det är fråga om en ny uppgift och det är därför svårt i detta skede att bedöma hur den påverkar Befolkningsregistercentralens nuvarande verksamhet. Att utnyttja den centrala myndigheten är dock en sistahandslösning vid fall av rimligt tvivel, eftersom en myndighet som hyser tvivel om handlingens äkthet ska kontrollera mallar för handlingar via IMI:s arkiv innan en begäran om information sänds. Det är dessutom troligt att den centrala myndighetens arbetsmängd minskar efter initialskedet, när praxis i medlemsstaterna förenhetligas och de vanligast förekommande utländska handlingarna blir bekanta.

Förslaget till förordning gäller flera olika slags handlingar och inverkar på så sätt också på flera andra myndigheters verksamhet när dessa tar emot handlingar som omfattas av förord-

ningens tillämpningsområde. Sådana myndigheter är t.ex. polisen och Migrationsverket. Konsekvenserna för olika myndigheter varierar beroende på hur ofta de handlingar som avses i förordningen blir aktuella vid respektive myndighet. Det förfarande som anges i förordningen ändrar arbetspraxis vid de myndigheter som godtar handlingar. I synnerhet i initialskedet då förordningen börjar tillämpas kan arbetsmängden temporärt öka innan de i förordningen angivna förfarandena blivit inarbetade.

4.3 Konsekvenser för medborgarna

Det förfarande som anges i förordningen förenklar de administrativa formaliteterna för vissa officiella handlingars cirkulation inom EU och besparar på så sätt medborgarna besvär, när apostille inte längre behöver fogas till handlingarna. De föreslagna ändringarna antas dock inte medföra kostnadsökningar ur medborgarnas synvinkel, eftersom det i förordningen sägs att den avgift som tas ut för standardformuläret inte får överstiga produktionskostnaden för det flerspråkiga standardformuläret eller den handling till vilken formuläret fogas, beroende på vilken som är lägst.

På grund av det förfarande som anges i förordningen sparar medborgarna in översättningskostnader i de fall då den nationella lagstiftningen gör det möjligt att foga ett flerspråkigt standardformulär till en offentlig handling.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Utlåtande om den bedömningspromemoria (OM 15/41/2017) som sammanställts om de nationella ändringsbehoven till följd av förordningen begärdes av 20 myndigheter och sammanslutningar. Det kom in 15 utlåtanden om bedömningspromemorian. Utlåtande gavs av utrikesministeriet, finansministeriet, Helsingfors tingsrätt, Birkalands tingsrätt, Folkpensionsanstalten, Konkurrens- och konsumentverket, Migrationsverket, Rättsregistercentralen, Polisstyrelsen, Skatteförvaltningen, Befolkningsregistercentralen, enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland, magistraten i Västra Finland (gemensamt utlåtande med magistraten i Nyland), kyrkostyrelsen för ortodoxa kyrkan i Finland och Finlands Kommunförbund. Alla utlåtanden finns på tjänsten utlåtande.fi:

<https://lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/ParticipationNonJs?proposalId=0aa292bd-f99e-410f-8467-30ee9dd20bba>.

Remissvaren var allmänt taget positiva och de föreslagna lösningarna ansågs i regel värda understöd. Befolkningsregistercentralen föreslog att det genom lag eller förordning ska föreskrivas om vilka myndigheter i Finland som får utfärda sådana standardformulär som anges i förordningen. Lagförslaget har preciserats på grund av detta. Även propositionens konsekvenser för myndigheterna har preciserats. Finansministeriet och Befolkningsregistercentralen föreslog att engelskspråkiga handlingar ska godkännas och Befolkningsregistercentralen att standardformulär ska fogas också till de ämbetsbevis som församlingarna utfärdar, men av ovan anförda skäl ansågs det inte motiverat att ändra propositionen till denna del. Det har dessutom gjorts en del ändringar och kompletteringar i propositionen på grund av de anmärkningar som framfördes i remissvaren.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Av den framgår det att lagen innehåller bestämmelser om hur förordningen om framläggande av vissa officiella handlingar ska tillämpas i Finland. Bestämmelserna i lagen tillämpas när bestämmelserna i nämnda förordning blir tillämpliga.

2 §. Central myndighet. Paragrafen innehåller bestämmelser om en sådan central myndighet som anges i förordningen. Central myndighet i Finland är Befolkningsregistercentralen.

3 §. Flerspråkiga standardformulär. Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka handlingar som ska åtföljas av sådana i förordningen angivna flerspråkiga standardformulär när den person som har rätt att motta handlingen begär det. Bestämmelsen grundar sig på artikel 7.1 och 24.1 c i förordningen. De flerspråkiga standardformulären ska användas som översättningsstöd och ska inte ha någon självständig rättsverkan. Standardformulären får inte heller cirkulera som självständiga handlingar mellan medlemsstaterna.

I 1 mom. föreskrivs det om de handlingar utfärdade av magistraten till vilka ett flerspråkigt standardformulär fogas. Det är fråga om handlingar gällande födelse, att en person är i livet, dödsfall, äktenskap, registrerat partnerskap, hemvist och bostadsort som magistraten utfärdar på basis av uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om vilka handlingar utfärdade av Rättsregistercentralen som ska åtföljas av ett standardformulär. Enligt bestämmelsen fogas ett flerspråkigt standardformulär till ett straffregisterutdrag, vilket innehåller upplysning om att personen i fråga inte har antecknats i straffregistret. Detta standardformulär kan fogas endast till straffregisterutdrag över finska medborgare. Enligt artikel 2.1 m är förordningen tillämplig på avsaknad av noteringar i kriminalregister, under förutsättning att sådana officiella handlingar utfärdas till en unionsmedborgare av myndigheterna i den medlemsstat där han eller hon är medborgare. Bestämmelsen tillämpas inte på kriminalregister som gäller juridiska personer (skäl 16 i ingressen).

4 §. Ikraftträdande. I paragrafen finns en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

1.2 Lag om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

19 §. Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet. I paragrafens 1 mom., som gäller registrering av sådana uppgifter i befolkningsdatasystemet som grundar sig på en utländsk handling, tas det för tydlighetens skull in en hänvisning till förordningen. Handlingar som omfattas av förordningens tillämpningsområde behöver således inte legaliseras och behöver inte åtföljas av apostille ens när uppgifter som grundar sig på handlingen registreras i befolkningsdatasystemet.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 16 februari 2019, då förordningen börjar tillämpas fullt ut.

RP 176/2018 rd

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om framläggande av vissa officiella handlingar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Genom denna lag utfärdas kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, nedan *förordningen*.

2 §

Central myndighet

Befolkningsregistercentralen är central myndighet enligt artikel 15.1 i förordningen.

3 §

Flerspråkiga standardformulär

Magistraten ska på begäran foga ett i förordningen avsett flerspråkigt standardformulär till sådana i förordningen avsedda officiella handlingar gällande födelse, att en person är i livet, dödsfall, äktenskap, registrerat partnerskap, hemvist och bostadsort som utfärdas på basis av uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Rättsregistercentralen ska på begäran foga ett i förordningen avsett flerspråkigt standardformulär till ett straffregisterutdrag över en finsk medborgare vilket innehåller upplysning om att personen i fråga inte har antecknats i straffregistret.

4 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) 19 § 1 mom. som följer:

19 §

Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet

Om uppgifter som anmälts för registrering i befolkningsdatasystemet grundar sig på en utländsk handling, får på basis av handlingen som offentligt tillförlitliga uppgifter registreras endast de uppgifter vars tillförlitlighet har kontrollerats med hjälp av en officiell handling i original eller en tillförlitligt styrkt kopia av den eller de uppgifter vars tillförlitlighet tidigare har fastställts i ett finländskt domstols- eller förvaltningsförfarande. En handling som avses här ska vara legaliserad eller åtföljas av ett intyg om dess ursprung som utfärdats av en behörig myndighet i staten i fråga, om inte något annat följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 eller av fullgörandet av skyldigheter enligt internationella avtal som är bindande för Finland. Den som visar upp en utländsk handling ska vid behov se till att handlingen översätts till finska eller svenska och legaliseras. Magistraten kan vid behov begära ett utlåtande av utrikesministeriet, Migrationsverket eller en polismyndighet om huruvida en handling som avses ovan är äkta och tillförlitlig.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 11 oktober 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Justitieminister Antti Häkkinen

2.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) 19 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

19 §

Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet

Om uppgifter som anmälts för registrering i befolkningsdatasystemet grundar sig på en utländsk handling, får på basis av handlingen som offentligt tillförlitliga uppgifter registreras endast de uppgifter vars tillförlitlighet har kontrollerats med hjälp av en officiell handling i original eller en tillförlitligt styrkt kopia av den eller de uppgifter vars tillförlitlighet tidigare har fastställts i ett finländskt domstols- eller förvaltningsförfarande. En handling som avses här ska vara legaliserad eller åtföljas av ett intyg om dess ursprung som utfärdats av en behörig myndighet i staten i fråga, om inte något annat följer av fullgörandet av skyldigheter enligt internationella avtal som är bindande för Finland. Den som visar upp en utländsk handling ska vid behov se till att handlingen översätts till finska eller svenska och legaliseras. Magistraten kan vid behov begära ett utlåtande av utrikesministeriet, Migrationsverket eller en polismyndighet om huruvida en handling som avses ovan är äkta och tillförlitlig.

Föreslagen lydelse

19 §

Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet

Om uppgifter som anmälts för registrering i befolkningsdatasystemet grundar sig på en utländsk handling, får på basis av handlingen som offentligt tillförlitliga uppgifter registreras endast de uppgifter vars tillförlitlighet har kontrollerats med hjälp av en officiell handling i original eller en tillförlitligt styrkt kopia av den eller de uppgifter vars tillförlitlighet tidigare har fastställts i ett finländskt domstols- eller förvaltningsförfarande. En handling som avses här ska vara legaliserad eller åtföljas av ett intyg om dess ursprung som utfärdats av en behörig myndighet i staten i fråga, om inte något annat följer av *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 eller av fullgörandet av skyldigheter enligt internationella avtal som är bindande för Finland*. Den som visar upp en utländsk handling ska vid behov se till att handlingen översätts till finska eller svenska och legaliseras. Magistraten kan vid behov begära ett utlåtande av

RP 176/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utrikesministeriet, Migrationsverket eller en
polismyndighet om huruvida en handling
som avses ovan är äkta och tillförlitlig.

Denna lag träder i kraft den
20 .